

Sygn. akt I ACa 138/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Koba
Sędziowie:	SA Dorota Gierczak SA Mirosław Ożóg (spr.)
Protokolant:	stażysta Agata Karczewska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 20 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 133/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

I ACa 138/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd I instancji ustalił w toku postępowania, że powód A. K. przebywał w Areszcie Śledczym w (...) w okresie od 20 października 2009 roku do dnia 23 kwietnia 2010 roku. W trakcie pobytu powoda w jednostce penitencjarnej otrzymywał on korespondencję w sposób przewidziany w przepisach. Jednocześnie, w granicach określonych ustawą administracja służby więziennej pozwanego wysyłała przesyłki powoda gwarantując mu prawo do papieru, koperty oraz znaczków pocztowych na dwie przesyłki listowe ekonomiczne w miesiącu o masie do 20 g oraz bez ograniczeń na wnioski, skargi i prośby kierowanych do organów wykonujących orzeczenie. Powód nie zwracał się do Dyrektora

Aresztu Śledczego w (...) z wnioskiem o przekazanie mu dodatkowych znaczków powołując się szczególnie uzasadnioną potrzebę.

Oceniając zasadność roszczenia o zadośćuczynienie Sąd Okręgowy zważył, że należało w pierwszej kolejności ustalić, czy rzeczywiście doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a w dalszej kolejności, czy działanie pozwanego było obiektywnie bezprawne, to jest sprzeczne z normami prawnymi lub zasadami współżycia społecznego. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd I instancji uznał, że działanie administracji służby więziennej Aresztu Śledczego w (...) w żadnej mierze nie naruszyło obowiązujących norm prawnych, w tym przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, jak i kodeksu karnego wykonawczego, czy norm prawa międzynarodowego. Co do zasady, zgodnie z § 16 ust. 3 wskazanego Rozporządzenia przesyłka listowa powinna być właściwie opłacona przez skazanego. Jednakże § 18 stanowi, że skazany nieposiadający środków pieniężnych otrzymuje od administracji zakładu karnego papier, koperty oraz znaczki pocztowe na dwie przesyłki listowe ekonomiczne w miesiącu o masie do 20 g a w szczególnie uzasadnionych przypadkach może otrzymać także na dalszą korespondencję. Wobec braku własnych środków pieniężnych powód był uprawniony jedynie do wysyłania dwóch listów w miesiącu. Wbrew twierdzeniu powoda prawo do większej liczby znaczków pocztowych mogło być przyznane przez Dyrektora jednostki jedynie na wyraźną, uzasadnioną pisemnie prośbę osadzonego. Z ustaleń Sądu Okręgowego nie wynika natomiast, by powód w okresie pobytu w Areszcie Śledczym w (...) zwracał się z jakimikolwiek wnioskami o przekazanie mu dodatkowych znaczków powołując się na szczególnie uzasadnioną potrzebę. Co więcej, niektóre z wymienionych podmiotów do których powód kierował swoją korespondencję (Ministerstwo Zdrowia, Minister Sprawiedliwości, Ambasada w Holandii, ONZ) nie są w świetle przedstawionych przepisów prawa organami wykonującymi orzeczenia. W konsekwencji, do takiej korespondencji nie znajduje zastosowania zasada dostarczania skazanemu Nielimitowanej ilości znaczków. W tej sytuacji Sąd I instancji uznał, że powód w toku postępowania nie wykazał, aby w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym w (...) poniósł szkodę niemajątkową z uwagi na naruszenie jego dóbr osobistych.

W apelacji powód wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wskazując między innymi, że otrzymał od administracji pozwanego Aresztu Śledczego 31 potwierdzeń nadania korespondencji dostarczonej przez powoda, która zgodnie z przepisami powinna być wysłana do adresatów a w rzeczywistości listy te nie zostały wysłane a Państwo wprowadziło powoda w błąd wystawiając potwierdzenie wysłania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie, jednakże nie z przyczyn w niej wskazanych. Zgodzić się bowiem należy z twierdzeniem pozwanego zawartym w odpowiedzi na apelację, że pisemne potwierdzenie odbioru korespondencji urzędowej o którym stanowi przepis art. 105 § 7 k.k.w. potwierdza jedynie odbiór od skazanego korespondencji składanej w zakładzie karnym a nie stanowi dowodu jej wysłania. Cytowany przez Sąd I instancji przepis art. 8a § 2 i 3 kodeksu karnego wykonawczego według którego nie podlega cenzurze, nadzorowi oraz zatrzymaniu korespondencja skazanego pozbawionego wolności z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym i powinna być bezzwłocznie przekazywana do adresata, przy czym zasady te stosuje się także do korespondencji skazanego prowadzonej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, organami samorządu terytorialnego, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka nie znajduje zastosowania w rozstrzyganym przypadku. Przepis art. 8a k.k.w. obowiązuje dopiero od 1 stycznia 2012 roku a zarzuty pozwu dotyczące niedoręczania korespondencji powód wywodzi z okresu pobytu w Areszcie Śledczym w (...) w okresie od 20 października 2009 roku do 23 kwietnia 2010 roku. W okresie od 1 września 2003 roku do 31 grudnia 2011 roku a zatem w trakcie osadzenia powoda w pozwanym areszcie śledczym obowiązywał natomiast przepis art. 102 pkt 11 k.k.w. , który przyznawał skazanemu prawo prowadzenia korespondencji z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi, samorządowymi oraz Rzecznikiem Praw Obywatelskich. Przepis ten nie przewiduje żadnych ograniczeń dla skazanego w wysyłaniu korespondencji ani nie upoważnia Ministra Sprawiedliwości do wprowadzenia ograniczeń

w prowadzeniu korespondencji skazanych (tymczasowo aresztowanych) z organami wymienionymi w przepisie art. 102 pkt 11 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym w okresie pobytu powoda w Areszcie Śledczym w (...). Dlatego też ograniczenia wynikające z treści § 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. Nr 152, poz. 1493 ze zm.) co do obowiązku dostarczania skazanemu nieposiadającemu środków pieniężnych papieru, kopert i znaczków pocztowych na dwie przesyłki listowe ekonomiczne w miesiącu nie dotyczą korespondencji z organami wymienionymi w przepisie art. 102 pkt 11 kkw, która powinna być niezwłocznie wysyłana przez administrację zakładu karnego (aresztu śledczego) wskazanym w tym przepisie organom.

Sąd Okręgowy pominął w swoich ustaleniach dowód na karcie 88, to jest nadesłaną przez powoda przy piśmie z dnia 15 stycznia 2012 roku kserokopię pisma Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 23 kwietnia 2010 roku dotyczącego zwrotu korespondencji z uwagi na brak opłaty w postaci znaczka pocztowego (39 listów). Nie wyjaśnił także, czy była to korespondencja z okresu pobytu powoda w pozwanym areszcie śledczym, czy też korespondencja wysyłana z Aresztu Śledczego w (...) i czy adresowana była do organów wymienionych w przepisie art. 102 pkt 11 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 roku. Uchybienie to miało istotne znaczenie dla rozpoznania sprawy ponieważ decydowało o prawidłowym stosowaniu przepisów prawa materialnego a w rezultacie o kwalifikacji zachowania administracji pozwanego jako zgodnego z prawem lub niezgodnego z przepisem art. 102 pkt 11 k.k.w. Sąd I instancji pominął także w swoich rozważaniach materialnoprawną podstawę dochodzonego przez powoda roszczenia, jakkolwiek przytoczył w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku treść przepisu art. 102 pkt 11 k.k.w.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji ustali na podstawie dowodów przedstawionych przez strony, do jakich podmiotów była adresowana korespondencja zwrócona powodowi przez Sąd Rejonowy w Gdyni o której mowa w piśmie na karcie 88 i czy była to korespondencja sporządzona przez powoda w czasie jego pobytu w Areszcie Śledczym w (...). Stosownie do poczynionych ustaleń a także mając na uwadze wcześniej poczynione uwagi dotyczące wykładni przepisów art. 102 pkt 11 k.k.w. i przepisu § 18 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności Sąd I instancji oceni, czy zachowanie administracji pozwanego było zgodne z przepisami prawa i czy uzasadniony jest zarzut pozwanego dotyczący naruszenia jego dóbr osobistych.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Apelacyjny, na podstawie przepisu art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.